

PRÁVO NA BÝVANIE

Vydáva Občianske združenie „Právo na bývanie“ marec 2014 číslo 7 ročník 5

PRÍHOVOR PREDSEDU

Všetci vieme čo je spravodlivé. Prichádzame na svet so spomienkou na spravodlivosť. Vo svete, ktorý nie je ideálny. Nemôžeme robiť nič iné ako rešpektovať nedokonalé zákony a nenechať spomienku na spravodlivosť vyblednúť.

Už dvadsaťpäť rokov máme demokraciu. Nie je to dokonalá, spravodlivá demokracia. Preto nás všeličo rozhorčuje. Niekedy do takej miery, že sa zmôžeme na protest. Individuálne, organizovane, zavše aj masovo. Bez násilia, väčšinou v rámci zákonov ukotvených v ústave. Väčšina protestov však vyšumí do stratena. Rozhorčení občania časom rezignujú. Pochopili, že živelné protesty sú neúčinné. Aj preto, že vedieť správne protestovať sa treba naučiť. Treba sa učiť prekonávať strach, vysloviť pravdu vo verejnom priestore, kultivovať solidaritu, upevňovať vlastnú dôstojnosť. S vedomím, že protest je mocnou zbraňou bezmocných a postrachom moci.

Protest je mocnou zbraňou bezmocných a postrachom moci.

Počítam s tým, že väčšina ľudí nikdy nebude iniciatívna. Väčšina z nás vo svojom voľnom čase nebude robiť prácu, ktorá sice verejnosti pomôže, no ohrozí naše zamestnanie či rodinu. Pre konečný výsledok ich angažovania a aj pre naše svedomie je však zásadné, či my zvyšní dokážeme aspoň zvýšiť pravdepodobnosť, že odvaha a trezivosť takýchto ľudí nebude zbytočná. Preto všetkým dávam jednoduchú a azda efektívnu radu:

Vždy keď príde v spoločnosti reč či pismo o tom, že niečo alebo niekoho chceme svojimi požiadavkami zneužiť, dajme verejne vedieť, že tu nie sme na smiech a nie sme ani žiadni príživníci. A prerušíme všetci našu ľahostajnosť a „dočasnú“ rezignáciu, ak sa nám moc nespravodlivými a diskriminačnými zákonmi pokúsi ublížiť. Lebo moc, či už sú to úradníci, ministri či poslanci, sú to väčšinou len takí malí ľudkovia, ktorí si dovoľia svoj úrad zneužívať iba toľko, ako im to prejde bez toho, aby sa ozvalo významne veľa ľudí.

Skeptici však varujú: „Súčasný aktivista nemôže ovplyvniť osudy ľudí. Pre podmienky, ktoré sú mimo akejkolvek demokratickej kontroly. Ibaže práve preto kapitalizmus, ktorý v tomto štáte budujeme, funguje tak, ako funguje.

Kristián Straka

OD VOLIEB DO VOLIEB, ALEBO KEĎ VTÁČKA LPAJÚ, PEKNE MU SPIEVAJÚ

Viac ako desať rokov sa zúčastňujem na zasadnutiach miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava – Staré Mesto. Ako občan. Občas vystúpim so svojim krátkym príspevkom. Povolený limit na vystúpenie občana je 3 minúty. Hovoriť môžem iba vtedy, ak mi poslanci túto

možnosť odhlasujú. Problém je, že poslanci už dopredu tušia na akú tému chcem hovoriť. Preto nie vždy sú voči mne ústretoví.

Neprináleží mi hodnotiť výsledky práce súčasnej starostky bratislavského Starého Mesta pani PhDr. Tatiány Rosovej. Ani rokovací poriadok, podľa ktorého

sa slovo občanovi udelí alebo neudelí. Považujem ale za svoju povinnosť, aby som sa ako predseda občianskeho združenia Právo na bývanie, ktoré združuje početnú skupinu nájomníkov bývajúcich v privatizovaných a reštituovaných bytoch, vyjadril aspoň k prístupu Mestskej časti Staré Mesto a samotnej pani

pokračovanie na strane 2

pokračovanie zo strany 1

starostky k ich postoju k nájomníkom, ktorí v takýchto bytoch bývajú. Nechcem sa vracat' do minulosti, keď pani starostka v predvolebných sľuboch a aj po nástupe do kresla starostky sľubovala pomoc pri riešení situácie nájomníkov. Nebudem ani citovať vyhlásenia pani starostky o nezištnej „pomoci“ tejto skupine ľudí. Do komunálnych vo-

lieb chýba ešte zopár mesiacov a preto zo strany pani starostky ešte môžeme očakávať rôzne, pre nás nepredvídateľné rozhodnutia. Nielen v oblasti bývania. Neostáva nám nič iné, iba sledovať zasadnutia miestneho zastupiteľstva. Ako občania. A keď treba, nebáť sa prihlásiť o slovo. Hoci iba na tie tri minúty. Aby sme si mohli zobrat' poučenie a ne-

zabudnúť, že predvolebný medový motúz nám už pani starostka poťahuje popod nos. V staromestskej televízii, v staromestských novinách, či stretnutiami s budúci (ne)voličmi v kaviarňkách. Zostáva nám iba veriť, že možnosť reparátu pani starostka nedostane. Samozrejme, závisí to iba od nás – staromešťanov.

Kristián Straka

AKO VRAJ ZA SOCIALIZMU KOMUNISTI POBRALI ĽUDOM POLIA.

alebo: Aj tak bolo, aj tak bude

Ano, za socializmu sa vyvlastňovali pozemky ale preto, aby sa na nich stavali stavby pre všetkých. Stavali sa verejnoprospešné stavby, sídliská, továrne, školy, cesty, nemocnice, športové areály a pod. Tie stavby stavali naši starí rodičia, rodičia alebo aj my, bez ohľadu na politickú príslušnosť a slúžili a slúžia nám všetkým nie iba komunistom. Tých bolo údajne asi 1,5 milióna v celom Československu. Zvyšok boli nekomunisti. Dnes kritizujú vyvlastňovanie pozemkov za socializmu pre verejnoprospešné stavby tí, ktorí alebo ktorých deti bývajú v bytoch na sídliskách, postavených na týchto pozemkoch, ktorí pracovali alebo dnes ešte zázrakom pracujú vo fabrikách postavených na týchto pozemkoch (väčšina ich bola zlikvidovaná alebo sa nachádza v katastrofálnom stave), ktorí využívajú spomínané verejnoprospešné objekty postavené za socializmu. Na rozdiel od uvedených pozemkov za socializmu poľnohospodársku pôdu, ktorú štát využíval na poľnohospodársku veľkovýrobu štát nevyvlastňoval, rovnako tak lesy. Štát ich mal od ľudí v prenájme. Na takýchto prenájatých poľnohospodárskych pozemkoch dokázal vďaka poľnohospodárskej veľkovýrobe zabezpečiť lacné a kvalitné potraviny pre všetkých, dokázal zabezpečiť potravinovú sebestačnosť, podstatne lepšie sa staral o lesy ako títo kšeftári, po ktorých v snahe po čo najrýchlejšom zbohatnutí zostala v lesoch spúšť v podobe holorubov. Vlastníctvo týchto pozemkov za socializmu zostalo nedotknuté, ľudia zostali ich vlastníckmi alebo spoluvlastníkmi. Po roku 1989 sa práve tieto pozemky stali korisťou mocných. Prijali si pre seba zákony, ktoré im umožňovali “zákonným” spôsobom si previesť pozemky na seba a kšeftovať s nimi. Nie sú najväčšími kritikmi

minulej doby a spôsobu narábania s pôdou za socializmu práve títo ľudia? Myslím si že áno a všetci vieme prečo.

A tak ma vôbec neprekvapuje, že hlavné mesto Slovenska nemá žiadne voľné pozemky pre výstavbu náhradných bytov (nájomných, sociálnych – poznámka autora) pre nájomníkov bývajúcich v reštituovaných bytoch. Neprekvapuje ma ani to, že mesto všetky lukratívne pozemky v minulosti rozpredalo a ak by mesto dnes skutočne muselo začať stavať, bolo by to kdesi na periférii mesta, čo „určite“ najmä všetci dôchodcovia a nemocní – väčšinou starí obyvatelia Bratislavy uvítajú.

Už po novele diskriminačného zákona č.260/2011, ktorý údajne mal vyriešiť situáciu nájomníkov, ale aj vlastníkov, sa všetci nájomcovia „potešili“, že ak sa na nich usmeje šťastie a budú mať nárok na pridelenie sociálneho bytu, zaplatia si s radosťou aj sťahovanie, hoci občiansky zákonník hovorí niečo úplne iné. Naozaj si neviem predstaviť, že jedno ráno sa obyvatelia centra mesta, z bytov, ktoré desaťročia obývali, z miesta, kde mali svojich známych, lekárov, obchody a byty zariadené podľa potreby, samozrejme aj s množstvom rozličných vecí, ktoré nie sú ochotní vyhádzat' len tak do kontajnerov, budú musieť zobudzat' v niečom – pre nich cudzom, čomu sa asi veľmi ťažko dokážu prispôsobiť. Obyvatelia privatizovaných a reštituovaných bytov, ktorí v minulosti túžili po vzdelaní a aj sa vzdelávali, majú dnes byty plné kníh, s ktorými sa rozlúčiť nemienia. Vari ich budú musieť nahadzat' v dvoroch domov na kopy a podpáliť? Tak ako v časoch čínskej kultúrnej revolúcie? A čo napríklad s takým klavírom?

Kristián Straka

BÝVANIE PO SLOVENSKY

Z oblasti bývania, ktoré má veľa čo povedať do indexov kvality života, dobehli Slovensko dve zvesti. Jedna je možno dobrá pre reštituentov a nájomníkov, s druhou nevedno čo si počať.

Výrok súdu v Štrasburgu, že dvadsaťročným nevyriešením problému s reguláciou nájomného Slovensko porušilo práva vlastníkov bytov sa dal spoľahlivo očakávať. Rozsudok potvrdil, že zákon, ktorý bol síce ušitý podľa strihu vlastníkov, keď ministerstvo pri tvorbe zákona akceptovalo 12 z celkového počtu 13 požiadaviek vlastníkov, je nevyhovujúci pre každú zo zúčastnených strán. Neuspokojil vlastníkov a ani nájomníkov. Zdá sa, že po vynesení rozsudku ani štát nebude skákať od radosti, lebo tu už nepomôže hľadanie vinníka, ktorý to všetko spôsobil. Okrem toho, dajme si ruku na srdce, v tomto štáte je aj bývanie natoľko spolitizované, že vinníka by sme aj tak nenašli.

V každom prípade Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja neslúži ku cti, že z legálne pripomienkovaného zákona v čase jeho tvorby ne-

akceptovalo ani jednu zo 17 zásadných pripomienok občianskeho združenia Právo na bývanie, ktoré zastupuje dotknutých nájomníkov. Ministerstvo v tom čase dokonca zašlo až tak ďaleko, že v materiáli na rokovanie vlády sfaľovalo vyhodnotenie pripomienkového konania, keď uviedlo, že Právo na bývanie ustúpilo od jednotlivých pripomienok. Plakať nad rozliatym mliekom je neskoro. Aj súčasný minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja dnes dobre vie, že jeho slová o tom, že „nikto nezostane bez kľúčov“, sú v dnešnej dobe pri najmenšom nepresné a tvrdenie, že „jediná vec, ktorú musia títo ľudia urobiť, aby si zabezpečili strechu nad hlavou, je ísť na obecný úrad a požiadať o nové bývanie“ (Hospodárske noviny 18. septembra 2012) sa práve čoraz väčším počtom zamietnutých žiadostí zo strany obcí každým dňom neúmerne zvyšuje.

Ak v súčasnosti musí štát vyriešiť vlastníkov, možno je to dobrá správa aj pre nájomníkov. Štát bude musieť vyriešiť aj nájomníkov. Očakávame, že tenoraz štát neriskuje prehru a ponúkne prijateľné riešenie aj pre nájomníkov. Stačí, ak si prečítajú kompetentní opätovne

zásadné pripomienky, ktoré sme v minulosti predkladali.

Tá druhá správa o bývaní s reguláciou nájomného nesúvisí. Konštatuje nelichotivé prvenstvo Slovenska v celej Európskej únii – v spoločnej domácnosti s rodičmi žije na Slovensku najvyššie percento mladých ľudí vo veku 25 až 34 rokov. Dôvody sú jednoduché: Niet práce, niet bytov. Existujú iba rôzne štatistické (pozitívne) údaje ministerstiev, neuskutočniteľné úradnícke koncepcie, ktoré zaberajú kopy papierov a preto je potreba väčších priestorov a viacej úradníkov. Už sa teším, ako mi ministerstvo na túto kritiku odpovie, že model spolžitie generácií je niečo o čo sa práve roky v tomto štáte snažíme. Možno áno, ale nie za cenu takéhoto prvenstva. Lebo tak sa mi zdá, že v oblasti bývania sme stále viac menej iba v teoretickej rovine. A potom platí: Krok vpred, dva kroky dozadu. Na druhej strane, pán minister, máte pravdu v tom, že úradník ministerstva, ktorý vedie bytovú politiku a na jej realizáciu nemíňa takmer žiadne peniaze je pre úrad nenahraditeľný. Žiaľ, nie však pre občana.

M. P.

ZO SCHÔDZE OZ 17. 6. 2013

AKO ODŠKODNIŤ ĽUDÍ A PREČO

Bežných ľudí v tejto krajine je za čo odškodňovať. Prípadné kompenzácie by sa dali rozdeliť na tie, čo sa týkajú ľudí priamo a potom ide o nepriame kompenzácie. Medzi druhé menované by sa dali zaradiť chyby politikov rôzneho druhu. Od starostlivosti o školstvo, zdravotníctvo, sociálne veci, štátne, ale aj súkromný majetok. Tieto oblasti štátu občania financujú nepriamo cez dane a ešte sa skladajú aj na nemalé platy politikov. Z dlhodobého hľadiska má toho aj náš štát na pleciach viac, ako unesie. Príkladov toho ako vybrané dane štát minul nesprávne, je veľa oproti svetlým príkladom. Aj keď je pravda, že sa do médií dostane skôr to do očí bijúce.

Človek nemusí byť nepriateľom existencie štátu, aby videl, že nielen táto, ale aj blahobytnejšie krajiny, často nie sú schopné zabezpečiť záväzky a práva, ktoré si napísali do zákonov a ústav. Banálnym dôvodom je, že nie sú peniaze, pretože nie je (nepracuje, nezarába dostatočne) dosť ľudí v produktívnom veku, ktorí by ich štátu odviekli na daňoch. A potom je tu ešte jeden argument, ktorý s obľubou používajú naši politici: „Ste príliš malá skupina, aby ste mohli ovplyvniť volebné výsledky“, čo v preklade pre „našu skupinu“ znamená, že neexistuje „verejný záujem“ na riešenie, inak základného ľudského práva – Práva na bývanie. Napriek tomu, že byt alebo dom je základným predpokladom pre život človeka i rodiny.

Európsky súd pre ľudské práva v januári vyhlásil prvý rozsudok (Bittó a ďalší proti Slovenskej republike), týkajúci sa regulovaného nájomného, t.j. ochrany nájomníkov v bytoch, ktoré boli vrátené vlastníkom bytových domov. Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, Európsky súd pre ľudské práva posúdil slovenský systém regulácie nájomného ako kontrolu užívania majetku, ktorá má právny základ v príslušných právnych predpisoch. Uznal, že systém regulácie nájomného sleduje legitímny cieľ – sociálnu politiku štátu, je teda „v súlade so všeobecným záujmom“. Na druhej strane Európsky súd pre ľudské práva považoval za významné, že regulácia nájomného sa uplatňuje už

dvadsať rokov, pričom na väčšinu dotknutých sa vzťahuje počas celého tohto obdobia. Podľa názoru Súdu, štátne orgány v tomto prípade nedodrжали spravodlivú rovnováhu medzi všeobecným záujmom spoločnosti a ochranou majetkových práv sťažovateľov, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva na pokojné užívanie majetku sťažovateľov, zaručeného článkom I. Protokolu č.1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkových protokolov (Dohovoru).

Dvadsať rokov regulácie nájomného však zároveň znamená dvadsať rokov nedôsledného riešenia situácie nájomníkov zo strany štátu. Odpoveď nájomníkov na diskriminačný zákon č. 260/2011 o „Ukončení niektorých nájomných vzťahov...“, ktorý mal vyriešiť vlastníkov, ale aj nájomníkov bývajúcich v privatizovaných a reštituovaných domoch, a zdá sa, že v praxi toho veľa nevyriešil, zákonite prišla v podobe podania sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva aj zo strany nájomníkov.

Pri písaní tohto článku, dovoľm si požiadať všetkých, skoro tristo diskriminovaných nájomníkov, ktorí sa prostredníctvom občianskeho združenia obrátili na Súd, aby boli trezrliví a zároveň ich ubezpečujem, že o každej novej informácii, týkajúcej sa ich podania budú informovaní. Súčasne žiadam všetkých sťažovateľov, aby vo vlastnom záujme nás informovali o akejkoľvek zmene resp. nových okolnostiach, týkajúcej sa ich žaloby.

Na strane jednej je dobré, že v médiách opäť ožila diskusia o ochrane súkromného vlastníctva. Na jeho ochranu je veľa dobrých dôvodov. Ten najpodstatnejší je tento: súkromné vlastníctvo je kľúčovým predpokladom ekonomickej prosperity a ochrana vlastníckych práv je jedným z najdôležitejších princípov, ktoré rešpektujú úspešné krajiny. Naopak, jeho nerešpektovanie, či dokonca pošliapavanie, nevyhnutne privedú krajinu do záhuby. Moja otázka znie: Chceme byť úspešnou krajinou? Lenže:

Žijeme v krajine, kde vláda mení zákony rovnako často ako ponožky. Uro-

biť po dvadsiatich rokoch verejnú diskusiu o tom, či majú pravdu vlastníci alebo nájomníci môžeme, ale nečakajme spravodlivý výsledok. My sme nikdy nespochybnovali právo vlastníkov využívať svoj majetok. Nie my, ale štát nastavil pravidlá, ktoré sme v plnej miere dodržiavali. Nie my, ale obec dnes (ne)prideľuje byty či už mladým rodinám, sociálne odkázaným občanom, ale aj všeobecným žiadateľom o nájomné bývanie. My nemôžeme za to, že bytová politika štátu je doslova v troskách. Nemôžeme ani za to, že štát prijal zákon č.182/1993, ktorý umožnil lacno rozpredať nájomné byty nájomcom, ktorí v reštituovaných a privatizovaných bytoch nebývali a byt si chceli odkúpiť do osobného vlastníctva. Nepatrili sme ani medzi vyvolených papalášov, ktorým starostovia a primátori, najmä v Bratislave lacno odpredali lukratívne byty tak, ako to bolo napr. v prípade pána Figeľa. Že my sme si byty do osobného vlastníctva odkúpiť nemohli, napriek tomu, že štát resp. obec nám tieto byty v minulosti prideliť ako tzv. „štátne“, to by rozhodne malo zaujímať všetkých. Hlavne tých kompetentných, ktorí o nás rozhodujú. Predovšetkým oni by mali v diskusiách šíriť osvetu o tom, prečo nám nebolo zo strany štátu umožnené nadobudnúť súkromný majetok. Aby nás neporovnávali s mladými ľuďmi, lebo tí, v časoch, keď sme my desaťročia prispievali na veľkolepú štátnu bytovú reformu uskutočnenú po roku 1993, ešte ani nežili resp. nosili plienky. Lebo porovnávať sa majú iba veci porovnateľné. Preto nás treba porovnávať s občanmi, ktorí si 90-ych rokoch s radosťou odkupovali byty ktoré im štát prideliť. Aj my by sme si určite byty, ktoré nám štát prideliť, odkupovali prinajmenšom s takou istou radosťou ako oni. Že sme si tie byty nemohli odkúpiť, lebo už boli reštituované? No, to ale nie je naša chyba. Za toto nesie zodpovednosť štát. Štát v minulosti znarodňoval, štát rozhodol o tom ako sa bude reštituovať (nemusel riešiť reštitúcie takto, mohol napr. finančne odškodniť vlastníkov), štát určil pravidlá a ceny podľa ktorých je možné ešte aj dnes odkupovať štátne (obecné) byty s nájomnými zmluvami na dobu neurčitú. Preto aj my chceme len to čo

nám patrí, t.j. aby nám spoločnosť konečne po dvoch desiatkach rokov vrátila to, čo sme jej my dali. Tak, ako vrátila každému inému.

Mnohí na nás útočia, že akú finančnú náhradu a za čo ju vôbec chceme? Že vraj žiadame akési neopodstatnené „dobrodienie“, aby sa nám daňoví poplatníci zložili na finančnú náhradu. Spochybniť sa dá naozaj všetko. Ale:

Nájomník bývajúcí v reštituovanom či privatizovanom dome celý život pracuje, alebo pracoval, platil, či platí dane

a prispieva do štátneho ako každý iný občan. Štát zo spoločných peňazí od všetkých občanov v minulosti vybudoval verejný bytový fond. Potom po politickej zmene tento spoločný verejný (je jedno či družstevný alebo štátny) bytový fond rozdá za smiešne ceny a na základe politického rozhodnutia nastaví úplne iný systém a len nájomníkovi v reštituovanom dome povie: “Tebe nie, tebe som dal zlý byt, ktorý som voľakedy ukradol a teraz ho musím vrátiť“. Preto aj my teraz jednoducho hovoríme, že aj my sme tiež prispeli spoločnosti

na to, aby mohla byť rozdávaná a stavebníkov na dedinách (aj v mestách) podporovať a keďže všetci z tohto koláča si poriadne odhryzli, iba my nie, hovoríme, že takéto riešenie nie je riešením a patrí nám náhrada, akú navrhujeme my. Lebo k situácii, ktorú teraz štát bude musieť vyriešiť (a nik nevie čo ho do budúca ešte čaká), nemuselo vôbec dôjsť, keby štát akceptoval nami navrhované riešenie - poskytnutie primeranej finančnej náhrady za byt, ktorý sme si nemohli odkúpiť.

Jan Restit

ĎALŠÍ VYRIEŠENÝ NÁJOMNÍK

HRDZA NA STAROMESTSKEJ PORADNI

V o februári 2011 bola na miestnom úrade v bratislavskom Starom Meste na podnet starostky Tatiany Rosovej zriadená prvá bezplatná poradňa pre otázky nájomných a vlastníckych vzťahov k bytom. Poradňa bývala otvorená v pondelok, v stredu a v piatok. Viedol ju Kristián Straka zo združenia Právo na bývanie, dôchodca, ktorý otvoril na Starom Meste kauzu pridelovania bytov. Spolu s ním sa v poradni striedala právnička Eva Marianyiová, ktorá ale v roku 2012 prakticky zo dňa na deň prestala túto činnosť vykonávať. Po čase ju nahradil zamestnanec kancelárie starostky, právnik Branislav Mráz. V roku 2013 mestská časť neobnovila zmluvu s Kristiánom Strakom. Čoskoro prestal pôsobiť na mestskom úrade aj pán Mráz. V poradni ho momentálne nahradil JUDr. Ivan Lukša, ktorý podľa webovej stránky Starého Mesta, funguje v poradni už iba každú stredu poobede.

Podľa slov pani starostky Rosovej mestská časť neobnovila zmluvu s Kristiánom Strakom z finančných dôvodov. Pre ospravedlnenie svojho konania pani starostka dokonca uviedla niekoľko rôznych číselných údajov o odmene, ktorú mestská časť vyplácala pánovi Strakovi. Tieto údaje oznámila niekoľkokrát na verejných webových stránkach mestského úradu v sekcii AKTUALITY, ale aj v STAROMESTSKÝCH NOVINÁCH, ktoré vydáva mestská časť Bratislava - Staré Mesto. Svoje kroky sa pani starostka snažila obhájiť aj v e-mailovej odpovedi istej obyvateľky Bratislavy.

Kristián Straka pôsobí v súčasnosti v priestoroch Primaciálneho paláca, kde pokračuje v poskytovaní poradenstva predovšetkým pre nájomníkov reštituovaných a privatizovaných bytov a to každý pondelok od 9:00 do 12:00 hodiny. Mnohí obyvatelia sa však pýtajú, prečo Kristián Straka už nepôsobí v priestoroch poradne na Starom Meste, keďže pani starostka mu ponúkla možnosť naďalej bezplatne využívať pôvodný priestor pre poradňu (stôl a stoličku) a pracovné prostriedky potrebné pre túto činnosť (počítač, internet, telefón). Veď aj na terajšom pôsobisku v priestoroch Primaciálneho paláca radí bez nároku na finančnú odmenu, navyše všetky pracovné prostriedky si musí nosiť z domu. A čo na to hovorí Kristián Straka?

1, „Áno, odmietol som ponuku pani starostky pokračovať v bezplatnej spolupráci so Starým Mestom. Doteraz som sa nechcel vyjadrovať ani k rozhodnutiu pani starostky, ani som nechcel uvádzať moje dôvody, prečo som sa rozhodol tak, ako som sa rozhodol. Teraz je situácia iná – Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky v konaní o ochrane osobných údajov, začatom na môj návrh, vo veci postupu mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, ktorá tým, že zverejnila na webovej stránke www.staremesto.sk v správe s nadpisom „Bezplatná poradňa pokračuje bez K. Straku“ rozhodol, že mestská časť porušila zákon č. 428/2002 Z. z. a tým, že túto správu zverejňuje aj v čase vydania Rozhodnutia porušuje aj zákon č. 122/2013 Z. z. (Úrad Starého Mesta mal v lehote do 3 dní vykonať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov)“. Rozhodnutie je právoplatné a K. Straka podal v tejto veci žalobu na mestskú časť Staré Mesto.

2, „Na základe dohody s mestskou časťou som bol povinný každý mesiac odovzdávať právnomu oddeleniu staromestského úradu podrobný „Výkaz o mojej činnosti v poradni“. Súčasťou Výkazu boli aj tieto údaje: Meno a priezvisko, adresa, telefón, dôvod návštevy a návrh ako situáciu riešiť. S úžasom som po čase zistil, že právne oddelenie mestskej časti Bratislava - Staré Mesto poskytlo tieto dôverné údaje v počte cca 100 strán Občianskemu združeniu vlastníkov nehnuteľností s regulovaným nájomným, ktoré je v podstate „protiváhou“ nášho občianskeho združenia nájomníkov dotknutých privatizáciou a reštitúciami bytových domov. Aj v tejto veci som podal Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky návrh na začatie konania o ochrane osobných údajov. Úrad rozhodol tak, že mestská časť Bratislava - Staré Mesto porušila zákon o ochrane osobných údajov a odo dňa nasledujúceho po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia bola povinná vykonať opatrenia na nápravu, ktoré Úrad mestskej časti predpísal. Okrem toho Úrad rozhodol, že sprístupnenie osobných údajov, ktorým mestská časť porušila zákon č. 428/2002 Z. z. je svojou povahou nezvratné a nedá sa odstrániť opatrením na nápravu, preto aj v tejto veci podal K. Straka žalobu na mestskú časť Staré Mesto. O jej výsledku vás budem informovať“.

Kristián Straka

PODÁM NA SLOVENSKÝ ŠTÁT ĎALŠIU ŽALOBU, PRETOŽE ZÁKON 260 A 261/2011 Z. z. mi neberie len ústavné právo na na nedotknuteľnosť obydlia, ponúka mi aj NEADEKVÁTNU NÁHRADU - SOCIÁLNY KURNÍK, ZA TRHOVÉ CENY NÁJOMNÉHO NA PERIFÉRIÍ BA, ale pripraví ma aj o môj majetok, ktorý som nadobudla poctivou prácou za posledných 30 rokov, a pripraví ma aj o dedičstvo po rodičoch, pretože môj hnuťelný majetok sa do sociálneho kurníku nezmesť. Ja totiž nie som mladý človek, ktorý začína žiť a má len 2 kufre handier. A nemienim ani predávať nič po mojich rodičoch, pretože toto má pre mňa peniazmi nevyčisliteľnú hodnotu. A ja sa samozrejme dobrovoľne svojho majetku nezrieknem!

S.V.

NEREZIGNUJTE, BRÁŇTE SA!

Ak nie ste spokojní s ROZHODNUTÍM obce o priznaní nároku na bytovú náhradu – náhradný nájomný byt, nerezičnujte a bráňte sa. Veľkosť podlahovej plochy a počet obytných miestností (bez kuchyne) stanovuje zákon č. 260/2011, ktorý berie do úvahy iba počet členov domácnosti. Všetci však vieme, že napísať zákon tak, aby ho chápali všetci rovnako, je aj naďalej pre ministerstvo výstavby problém. A problémom sa stáva aj pre samotné obce, ktoré pri spomínaných rozhodnutiach berú do úvahy iba tú časť tohto diskriminačného zákona, ktorá vyhovuje obci, ale nemusí vyhovovať nájomníkom. Aj preto nezaškodí pripomenúť zainteresovaným úradníkom štátnej správy a samosprávy niektoré ustanovenia o právach na bývanie, ktoré by malo Slovensko po prijatí Lisabonskej zmluvy rešpektovať.

Napríklad článok 4 doplnujúceho protokolu Európskej sociálnej charty hovorí: „Na zabezpečenie účinného výkonu práva starších osôb na sociálnu ochranu sa zmluvné strany zaväzujú prijať alebo podporovať buď priamo, alebo v spolupráci s verejnými alebo súkromnými organizáciami príslušné opatrenia zamerané najmä na umožnenie starším osobám slobodne si zvoliť spôsob života a viesť nezávislý život v ich zvyčajnom prostredí tak dlho, ako si želajú a ako je to možné, prostredníctvom sprostredkovania: **bytov primeraných ich potrebám a zdravotnému stavu alebo príslušnej pomoci na úpravu bytu.**“

Neviem, kto si dal na Slovensku patentovať výraz „sociálny štát“, faktom je, že občania si často zamieňajú pojmy sociálny = socialistický. Ak ale nie je naša spoločnosť schopná a ochotná zabezpečiť primeranú pomoc a ochranu pre každého obyvateľa „sociálneho štátu“, nezostáva nám nič iné, iba sa brániť. Hoci aj súdnou cestou.

NIKTO NEZOSTANE BEZ KLÚČOV *ALEBO* TO SME ŠE POBAVILI.

Písal sa 18. september 2012, keď Hospodárske noviny uverejnili komentár „Nikto nezostane bez kľúčov“ ministra Jána Počiatka. Máme rok 2014 a čo sa odvtedy udialo? Skoro nič. Nemôžem tvrdiť, že vôbec nič, pretože by som klamala. Niečo predsa. To niečo je približne 500 rozoslaných oznámení nájomníkom v Bratislave, že majú nárok na náhradný byt. Ani len ten nezáväzný oznam do dnešného dňa, (a to už ubehli dva roky od účinnosti zákona č.260) nestihol Bratislavský magistrát vyhotoviť pre všetky podané žiadosti. Môžeme si len predstaviť, koľko asi bude trvať výstavba, ak vôbec k nejakej príde.

Je to smiešne a zároveň smutné.

Ale to nie je všetko. Chcem upozorniť pána ministra, že ignoranciou ľudí, ktorí zákon č.260 tvorili, ale aj ľudí, ktorí mohli napraviť mnohé vážne nedostatky v ňom, budú veru aj takí, ktorí bez tých kľúčov nakoniec zostanú.

Svojho času, keď v ministerskom kresle sedel p.Janušek, prostredníctvom STV2 oznámil (potom aj prostredníctvom webovej stránky ministerstva) aby sa do určitého dátumu nájomníci z takto postihnutých bytov hlásili na Ministerstve výstavby za účelom zistenia ich počtu. To bol rok 2008. Aj vtedy si úradnícka mašinéria urobila z nájomníkov srandu. Dodnes síce štát operuje počtom domácností, ktoré zistil z toho inkriminovaného zisťovania, ale nie všetci, ktorí sa ho zúčastnili, mohli neskôr požiadať o náhradný byt.

Tvrdohlavo sú odmietané žiadosti o vypočutie, upozornenia na chyby v zákone, upozornenia na nerovnaké zaobchádzanie. Potom tu ktosi uspeje na Európskom súde a všetci sa tvária, ako keby nastal koniec sveta a masíruje sa verejná mienka proti nájomníkom. Tak si spolu počkajme na ostatné rozsudky. Aj vlastnícke aj nájomnícke. Nech je veselo a ja pevne dúfam, že bude.

Ak si zodpovední za zákon č.260 myslia, že nájomník v byte vo vlastníctve fyzickej osoby je niečo viac, ako v byte právnickej osoby - napr. cirkvi, že nájomník s nájomnou zmluvou do roku 1992 je dôležitejší než nájomník so zmluvou po roku 1992, tak si tento štát nezaslúži iné, len pravidelnú „nakladačku“ vo forme víťazných rozsudkov sťažujúcich sa strán. Ako sa dá zdôvodniť to, že vlastníka - fyzickú osobu štát odbremení od neželaného nájomníka a právnickú osobu - cirkev nie? Ako sa dá zdôvodniť, že pridelený byt štátom do roku 1992 nahradí iným bývaním pre občana, ale ak ho on sám prideliť po roku 1992 už tak urobiť nemusí, hoci oba byty majú súkromného vlastníka. Argument, že týmto dátumom sa zmenilo užívacie právo na nájomné, je veľmi slabý. Prečo sa vôbec takéto byty ešte niekomu prideliť? Prečo sa predávali do osobného vlastníctva byty pridelené po roku 1992? Jednoduchou tak rozdielny prístup ku každej skupine obyvateľstva sa len tak ľahko nevidí.

Takže, pán minister, toto nevyšlo. Ubezpečujem, že budú aj nájomníci bez kľúčov a tým pádom možno aj bez strechy nad hlavou. Pretože predpokladám, že keď bude „odfajknuté“ príde aj bodka za príbehom a myslím, že tí, čo nebudú mať tie kľúče zaklopú s pod'akováním možno aj na Vaše dvere.

Jarmila Kozmonová

ĽUDIA NEŽIADAJÚ DOMY, ŽIADAJÚ DOMOVY

Iné platilo v minulosti, iné platí dnes. Dnes je to o čosi horšie. Ak chcete bývať, musíte sa väčšinou o bývanie postarať sami. Všeobecne platí, že bohatí sa o seba starajú sami, strednej triede je zaistená pomoc pri získavaní hypotekárnych úverov a chudobným sa ponúka bytová výstavba z verejných prostriedkov. Je to preto, lebo chudobní si adekvátne bývanie kúpiť nemôžu. Riešiť problém bývania pre chudobných sa nikomu veľmi nechce. Ani firmám, ani mestám ani obciam. Pravidlá výstavby určujú spravidla ministerskí úradníci, platí však zásada, postaviť za čo najmenej peňazí, najväčší počet nájomných, obecných, zväčša sociálnych bytov. Developeri preto hľadajú čo najlacnejšie pozemky, ktoré sú, pochopiteľne, najmenej prepojené s inžinierskymi sieťami, ktoré by ich hodnotu zvyšovali. Práve naopak, až po nasťahovaní sa do takto postavených bytov, nájomcovia na vlastnej koži pociťujú, že ten pravý domov im v skutočnosti chýba. Začína to samotným nájomným, ktoré síce je (a aj v budúcnosti zostane) štátom regulované, ale pre nás, vzhľadom k nízkym platom, či dôchodkom je však už teraz neúmerne vysoké. Ministerstvo bytovej výstavby nerieši to, čo z domu robí domov. Čoskoro nájomcovia týchto bytov pociťujú nielen zvýšené finančné náklady na bývanie, ale čo je horšie, začnú sa vytvárať sociálne homogénne chudobné štvrte, kde nemajetní a zväčša nekvalifikovaní, nezamestnaní ľudia žijú sami, odrezaní od ostatných, takže je pre nich ťažšie využiť akékoľvek hospodárske výhody, kultúru, školstvo, zdravotníctvo, zábavu a podobne.

Nezdieľam názor, že výstavba nájomných bytov pre obyvateľov bývajúcich v privatizovaných a reštituovaných domoch je správnym riešením. Ľudia, ktorí vo väčšine prípadov budú musieť opustiť centrá miest (a takých je väčšina – Bratislava – Staré Mesto, atď.) a sťahovať sa na odľahlé miesta, ak budú chcieť zohnať slušnú prácu, budú odká-

zaní na denné a nepohodlné dochádzanie za prácou. Nie divu, že mnohí radšej zostanú doma. Každá nová mestská zástavba je chudobná na siete, ktoré by z nej urobili skutočný domov. Rodiny, ktoré prídu o strechu nad hlavou, by urýchlene namiesto takýchto bytov mali dostať peniaze, ktoré by im umožnili

Čakať na to, čo mu Štrasburg prikáže, je buď niekoho neschopnosť, alebo vedome niekoho zlý úmysel.

obstarať si bez prietahov domov. Ten pôvodný, v ktorom bývali roky im už nikto neposkytne, ale aspoň by mali mať možnosť vybrať si nový domov sami. Viem si to predstaviť: Obyvatelia by sa rozhodli pre starší dom, s primeranou rozlohou vzhľadom k ich potrebám (ak vlastním napr. klavír, čo s ním?), ktorý by sa pravdepodobne nachádzal v mestskej časti, ktorú obývajú, kde aj doteraz bol ich domov.

Štát by si mal uvedomiť, že zámena bytovej výstavby nových domov a trhu s bývaním je najabsurdnejšia pri pomoci rodinám, ktoré majú prísť o strechu nad hlavou. Tvorcovia bytovej politiky musia venovať pozornosť ponuke a dopytu. Na strane ponuky sa musí veľkosť mesta, aj jeho fyzická a sociálna infraštruktúra, dostatočne rýchlo rozrastať. Na strane dopytu sa musia dotácie sústrediť na pomoc rodinám s výberom na celom trhu s bývaním. Politika bytovej výstavby musí byť odlišná pre ľudí s nízkymi príjmami, znamená to však, že si ju bude diktovať stavebný priemysel. Ľudia z reštituovaných a privatizovaných domov si už raz, dávno v minulosti, svoje bývanie vyriešili. Nezačínajú riešiť svoje bývanie prvýkrát. Štát, či chce alebo nie, musí to vziať do úvahy.

Je dôležité aby štát rozlišoval aj medzi cenami bytov v jednotlivých regiónoch Slovenska. Nestačí, ak sa týmto ukazovateľom zaoberá iba Národná banka Slovenska. Ceny nehnuteľností v jednotlivých regiónoch Slovenska sú výrazne odlišné. Trojizbový byt v bratislavskej Petržalke je zhruba o sto percent drahší ako podobný byt v Nitre. Obyčajný Bratislavčan však zarába iba o tretinu viac. Bratislavský dôchodca má rovnaký dôchodok ako dôchodca v Nitre. Nájomca bytu v Bratislave zaplatí za prenájom omnoho viac, ako nájomca bytu v Nitre.

Lenže štát a konkrétne Ministerstvo výstavby na takéto rozdiely pri tvorbe zákona, ktorý mal pôvodne vyriešiť situáciu vlastníkov a súčasne nájomníkov, akosi pozabudol. Aj preto problém tejto skupiny ľudí trvá naďalej. Samozrejme, aj krivdy pretrvávajú, možno iba menia svoju podobu alebo adresátov. Lebo, nemôžem si pomôcť, zatiaľ nevidím rozdiel medzi komunistickým systémom a demokratickým systémom. Snáď iba v tom, že raz doplácala jedna skupina občanov a teraz doplácajú tí druhí. Výsledkom je zatiaľ iba to, že obe strany sa teraz súdia v Štrasburgu. Obe podali hromadné žaloby na Slovenskú republiku. Neostáva mi nič iné, ako skonštatovať: Je to hanba pre štát, ktorý takmer dvadsaťpäť rokov nedokáže vyriešiť situáciu, ktorú kedysi sám spôsobil. Čakať na to, čo mu Štrasburg prikáže, je buď niekoho neschopnosť, alebo vedome niekoho zlý úmysel. Možno platí oboje. V každom prípade ide o alibizmus. Nájsť konkrétne osoby, zodpovedné za túto štátnu hanbu nie je problém. Lenže, chýba vôľa a snaha o spravodlivosť. Pritom stačí tak málo: prestať byť hluchým a slepým. Zatiaľ to všetko funguje tak, ako presýpacie hodiny. Čo ale potom, keď sa už nebudú dať obracať? Myslíte si, že postačí vymeniť piesok?

Kristián Straka

MY SME OD NICH HORŠÍ ?

Nearadené mestá v Európe sa obvykle podobajú ako vajce vajcu – historické centrum s množstvom lukratívnych adries, a potom predmestia, preplnené rôznymi odtieňmi šedivej. Prípadne, v zmysle moderných trendov, paneláky v krikľavých farbách, ktoré majú vyvolať dojem akejsi novoty. Králikárne ... Jediný, kto asi veril svojmu historickému poslaniu v novembri 89, bol Václav Havel. Možno pre svoju naivitu, alebo z vypočítavosti. To sa už nedozvieme. Rovnako sa nedivím výroku istého politika, ktorý si zmeny v tomto období nevšimol. Nechtiac povedal pravdu, ktorú mnohí nepochopili. November nebol o zmenách, skôr bol o odovzdaní moci, zbavení sa zodpovednosti za osudy krajiny a obyvatelstva – a hlavne ukončení skrývania majetkov, ktoré mali mnohí aparátčici v lesoch, rôznych zapadnutých dedinách a podobne. Napokon, aj sám som poznal človečička, ktorý sa správal ako Josef Abrhám v slávnej komédii – Vrchní prchni – keď nasadal do ošuntelého velorexu, a za rohom si presadol do luxusného žigulíka aj s rodinkou. Prezradilo sa to vo chvíli, keď v zamyslení prišiel v žigulíku priamo pred dom s tými istými kuframi, ktoré pár dní predtým do neho nakladal. Králikárne pôsobili možno ponuro, ale dávali istotu. Istotu, že máte miesto, kde zložíte kosti po návrate z práce, a budete mať pocit domova. V čase môjho nástupu do prvej práce sa dokončilo nové sídlisko, na ktorom mal podnik vlastné byty. Rozdeľovali sa podľa rôznych kritérií, prednosť dostávali ženatí s deťmi, alebo perspektívni zamestnanci, ktorých si chceli udržať. A samozrejme aj tí, čo mali dobrého “strýčka” na patričnom mieste. Podmienkou získania bytu bol podpis zmluvy na určité obdobie, a samozrejme

aj zloženie zábezpeky. Na jednoizbový koterec (podľa Venca Lahva) ste potrebovali desaťtisíc korún, čo sice nebolo málo, ale dalo sa zohnať – obzvlášť vtedy, keď ste si mohli vybaviť “podnikovú pôžičku”, ako sme tomu hovorili. Pre mladých to bola veľmi zaujímavá možnosť, ako sa osamostatniť. Dnes sa predávajú koterce za obrovské peniaze. Rovnaké, ako na predmestiach Paríža, alebo Viedne, Budapešti či Berlína. Firmy byty nestavajú, a ak áno, tak len pre vyšších manažérov. Niektoré to dokonca dotiahli do dokonalosti, keď im výstavbu luxusu zaplatia tí, čo neskôr u nich pracujú za otrockých podmienok a bez akýchkoľvek sociálnych istôt. Firmy sa snažia zamestnávať na dlhodobé zmluvy čo naj-

menej ľudí, aby nemali výdavky, spojené s dovolenkami, liečením a podobne. Ostatným ponúkajú prácu za podmienky, že musia vlastniť živnosť. Akási zvrátená forma obchodného vzťahu, kde podpíšu zmluvu obchodní partneri za naozaj zaujímavých podmienok – jeden ich diktuje, a druhý musí prijať – ak chce prácu. V prípade potreby vám zaistia “bezplatné” ubytovanie na nejakej ubytovni, špinavej a smradľavej. Občas tam dostanete aj neočakávaný darček v podobe štípancov od rôzneho hmyzu. Niekde nájdete dokonca kuchynku – zamknutú, aby ju nezničili ubytovaní, a po jej otvorení zistíte, že aj nefunkčnú. Na sprchy sa doporučuje nosiť dezinfekčný roztok a nevyzúvať si papuče. Radšej ich sušiť

BUDEME BÝVAŤ V HNIEZDACH NA STROMOCH?

... čo už, doba skutočne pokročila. Hovorí sa, že Venco Lahva bol prvý, novodobý “biely kôň”. Ako jeden z mála svoju úlohu nielen splnil, ale dokonca sa aj nabalil a ešte k tomu – prežil. O skutočnom pozadí jeho pôsobenia v ponovembrovom dani najlepšie svedčí jedna maličkosť – v nejednom meste zakladali pobočky OF či VPN eštebáci, niekde dokonca aj aktívni. Rovnako sa hovorí, že počas protestov proti socializmu a vedúcej úlohe štátustrany sme urobili svetový rekord, hodný zápisu do knihy rekordov – nikde na svete sa nepodarilo naraz zhromaždiť toľko bielych koní, ako práve v Československu počas jesenných manifestácií. A tiež to väčšina prežila, pokiaľ si sami nesišli na život pri pohľade na “svetlú” budúcnosť, ktorú si “vybojovali”. Za desaťtisíce Euro si dnes kúpite psiu búdu, aj to len treťotriednu. O králikárni môžete len snívať, alebo mať dlhy do konca života – ak vám niekto požičia. Banky nerady dávajú peniaze ľuďom, ktorí majú prácu na dobu určitú, či pracujú na živnosť a sú nemajetní. Kedysi som sa sám stretol s návrhom úveru, ktorý predpokladal, že na blokovaný účet vložím rovnakú sumu, ako si chcem požičať. Jedno ma teší – páňko, ktorý mi to vtedy ponúkol, dnes sedí v base za rôzne podvody a ešte tam dosť dlho bude. Škoda, že mu nerobia spoločnosť aj tie prasce, čo nás zatiahli do súčasných hospodárskych problémov, a ich kumpáni, čo si narobili dlhy a zneužili pri tom peniaze klientov. Škodoradosť by bola dokonalá, lenže psí hlas vraj do neba nepočuť ... neviem, ešte som neskúšal štekať na Mesiac. Veru, kofkí by sa dnes potešili aj tej králikárni ...

SLOVENSKÝ NÁJOMNÝ (AKOŽE) TRH ALEBO BÝVANIE A SLOVENSKÉ ŠPECIFIKÁ

V posledných týždňoch sa v súvislosti so zverejnením rozsudku ESLP vo veci Bittó a ďalší proti Slovenskej republike spomínajú častejšie pojmy trhové nájomné a deregulácia. Samotný súd konkrétnu výšku trhového nájomného na Slovensku neposudzoval, skonštatoval len, že tak vlastníci ako žalobcovia, ako aj štát ako žalovaná strana, uviedli významné rozdiely medzi regulovaným nájomným a nájomným tvoreným na voľnom trhu.

Súd zároveň cituje oficiálny materiál vlády Slovenskej republiky – koncepciu štátnej bytovej politiky na roky 2010 – 2015, kde sa uvádza, že na Slovensku je nedostatočne rozvinutý súkromný sektor s nájomným bývaním, pričom príčinou tohto stavu je najmä regulácia nájomov a prílišná ochrana nájomníkov. Teda pre upresnenie, toto súd netvrdí, súd len cituje oficiálny materiál. Z dielne Ministerstva výstavby – samozrejme. A skutočne pri prečítaní tohto dokumentu sa môžeme dozvedieť, že *súkromný nájomný sektor je nedostatočne rozvinutý, a to najmä v dôsledku predchádzajúceho uplatňovania cenovej regulácie výšky nájomného, ako aj nadmernej ochrany nájomcov vyplývajúcej z platnej občianskoprávnej úpravy nájomu bytu*. Ďalej sa uvádza, že úlohou súkromného nájomného sektora je najmä zabezpečovanie krátkodobého nájomného bývania. Nuž z uvedeného vyplýva, že keby v minulosti nebola regulácia nájomného a neexistovala by ochrana nájomcov, ktorú ministerstvo označuje za nadmernú, mohol by tu dnes existovať súkromný nájomný sektor. A ten by pomohol riešiť problémy s bývaním.

Je to zjavný nezmysel – koniec koncov nie jediný z dielne ministerstva výstavby. Regulácia nájomov pre novozatvárané nájomné zmluvy už neexistuje viac ako 12 rokov. Právna úprava už dávno vytvára pre prenajímateľa priestor uzatvárať aj krátkodobé nájomné zmluvy. Samozrejme, že určitá ochrana nájomníkov existuje všade a nevedno odkiaľ prišli dámy a páni z ministerstva na to, že tá slovenská je akási nadmerná. Právny vzťah dvoch

strán v každej civilizovanej krajine predpokladá právne istoty pre obe strany a hádam by toto mohlo platiť aj na Slovensku nie?

Teda pokiaľ by išlo len o reguláciu a ochranu nájomníkov tak už viac ako 12 rokov nič nebráni súkromným investorom stavať nájomné domy, prenajímať ich za trhové nájomné a slobodne v oblasti prenajímania bytov podnikať. Nuž ale za tých 12 rokov sa tuším ne našiel nikto, kto by u nás súkromné nájomné domy stavali. Takže, kde je chyba? Zrejme v tom, že po nájomnom súkromnom bývaní, o ktorom sa na ministerstve výstavby (a medzitým aj doprava) už popísali tony papiera nie je na Slovensku reálny dopyt. A ani nebude.

Bývanie na Slovensku bolo umelo nastavené ako bývanie vo vlastnom. Štát pomohol všetkým, okrem nájomníkov v reštituovaných a privatizovaných domoch, na ktorých vyše 20 rokov kašle a v poslednej dobe aj nadáva, dostať sa za symbolickú cenu k vlastnému bývaniu. Inak to pri reálnej kúpnej sile obyvateľstva nešlo urobiť zo všetkých Slovákov vlastníkov ich bytov. Výsledkom štátnych opatrení je súčasný stav, keď je 94,5% bytových jednotiek v osobnom vlastníctve občanov, zvyšok je zmes všetkého – bytov reštituovaných, sociálnych, a niekoľko zvyšných obecných.

Výsledkom slovenského atypického vývoja je aj mimoriadne atypický nájomný sektor. Na rozdiel od bežných krajín, kde predstavuje desiatky percent celkového bytového fondu je podiel nájomných bytov na Slovensku minimálny. Rovnako atypická je slovenská nájomná ponuka aj dopyt. Byty na prenájom ponúkajú vlastníci, ktorí spravidla nevedia čo s nimi – buď ich nevedia alebo momentálne nechcú predať – v ponuke sú nepredané (a väčšinou aj nepredajné) byty od developerov, či investorov, ktorí si najmä v čase boomu pred krízou mysleli, že aké je úžasné ukladať peniaze do nehnuteľností. Alebo je v ponuke jednoducho byt po babičke (odkúpený za pár korún ako to

mal každý okrem nás možnosť), je určený pre deti, ale pokiaľ tie dospejú je treba ho prenajať, aby sa pokryli náklady na prevádzku. K tomu niekoľko reštituentov, ktorým štát odovzdal ich domy aj s (obojsťranne) nedobrovoľnými nájomníkmi. Nie je medzi nimi ani jeden štandardný podnikateľ, ktorý si za svoje podnikanie zvolil akvizíciu a prevádzku nájomných domov. Atypický je aj dopyt – cudzinci, ktorí sa z rôznych dôvodov (študijných, pracovných) zdržiavajú určitú dobu na Slovensku, skupiny študentov, ktorí nemajú internát, cezpoľní pracujúci (spravidla tiež viacerí) ktorí potrebujú prechodne prespať, občas študent z bohatých pomerov, pre ktorého peniaze nie sú problém a nechce sa mu otravovať na nepohodlnom intráku. Veľmi zriedkavo sa nájomníkmi na dobu určitú, spravidla nedobrovoľne – vo výnimočnej situácii, stanú aj bežní občania (napríklad pokiaľ si nezoženú byt, ktorý si chcú kúpiť a pod.), Neštandardné prostredie, neštandardná ponuka a neštandardný dopyt vygenerovali na Slovensku a osobitne v Bratislave aj neštandardné ceny nájomov. Podľa vlastníkov nehnuteľností predstavuje voľná cena 3 izbového bytu viac ako je priemerná čistá mesačná mzda resp., násobok priemerného dôchodku. Je zjavné, že takéto prostredie nie je pre bežných obyvateľov a je na míle vzdialené od štandardného nájomného trhu určeného na dlhodobé bývanie pre široké masy tak, ako ho poznáme inde v Európe.

Bežný občan na Slovensku nájomné bývanie nepotrebuje – dostal ho do vlastníctva od štátu či už vo forme nenávratnej pomoci na individuálnu výstavbu, alebo v podobe bytu, ktorý si mohol za symbolický manipulačný poplatok odkúpiť. Vzhľadom na nemecké alebo švajčiarske ceny, ktoré sa na neštandardnom a pre bežných občanov cudzom nájomnom minitru vygenerovali, tam bežný občan ani nepatrí. To je ten pravý dôvod, prečo nevznikla ani ponuka (pokiaľ samozrejme, ako je to na Slovensku často zvykom, si niekto nevymyslí kšeft a nevytvorí sa mechanizmus priamych nenávratných dotácií

napríklad vo výške 85% na stavbu nájomných domov. V takom prípade by sa zrejme našlo aj dosť investorov - vybraných samozrejme- ktorí by nájomné domy stavali. Ale za vlastné jednoducho nie).

Takéto neštandardné prostredie bolo vytvorené umelými zásahmi štátu do bytového fondu. Neriešme, či tieto zásahy boli dobré alebo zlé, jednoducho stali sa a prišli výsledný – súčasný stav. A ten jednoducho je a iný nebude.

Týmto článkom samozrejme nik nespochybňuje nároky vlastníkov reštituovaných bytov, aby mohli dostať za prenájom svojho majetku primeranú cenu. Len nie je úplne jasné, prečo by to „trhové nájomné“ mali platiť nájomníci, ktorých na umelo zdeformovaný nájomný trh strká štátna moc len preto, lebo si pri tvorbe reštitučných zákonov a následne ďalších bytových zákonov nespĺnila svoje základné povinnosti

a vyrobila zbabrané zákony, ktoré súvislosti a dopady konania štátu „neriešia“. Tak ako je na Slovensku zvykom, žiaľ vrchnosť veľa vecí, nad ktorými sa treba trochu viac zamyslieť (a ktoré by možno ešte aj stáli peniaze, ktoré sa dajú využiť aj inak všakže?) „nerieši“. Nájomníci z reštituovaných domov týmto ozaj veľmi pekne ďakujú všetkým doterajším vládam, samosprávam a politikom, ktorí ich sériou politických a odborných chýb dostali do prostredia zdeformovaného „kvázinájomného“ bývania na Slovensku, do prostredia, v ktorom iní občania Slovenska vďaka umelým štátnym zásahom, mimochodom financovaným zo spoločných zdrojov vytvorených aj nájomníkmi z reštituovaných domov nie sú, a v ktorom bežný občan nemá šancu prežiť. Nájomníci ďakujú aj za riešenia problému nájomných vzťahov v reštituovaných domoch, ktoré boli jedno horšie než druhé s vyvrcholením v podobe zá-

kona č. 260/2011 – skvostu, ktorý je svojou kvalitou porovnateľný tvrdeniu, že na Slovensku sa preto nestavajú súkromné nájomné domy, lebo kedysi dávno bolo plošne regulované nájomné. Nájomníci v reštituovaných domoch zároveň prosia politikov aby konečne problém nájomných vzťahov v reštituovaných domoch vyriešili. Podľa možnosti bez sociálnych experimentov a civilizovane. Tak ako je to v slušnej spoločnosti zvykom, v ktorej platí, že ten, kto spôsobí inému škodu, ju má aj primerane nahradiť. Vinník, ktorý spôsobil, že nájomníci z reštituovaných a privatizovaných domov stratili strechu nad hlavou je mimo všetky pochybnosti známy. Teraz už len aby to s tou zodpovednosťou za škody, ktoré nájomníkom spôsobil, začal konečne po vyše 20 rokoch ozaj brať vážne.

Jan Restit

AKÚ HORKÚ A TRPKÚ PRÍCHUŤ MÁ SLOVO "DOMOV" PRE SLOVENSKÉHO NÁJOMNÍKA BÝVAJÚCEHO V REŠTITUOVANOM BYTE A DOME...

Pretože nemám peniaze na luxusné dovolenkové destinácie ako naši SLOVENSKÍ SÚDRUHOVIA, keďže v produktívnom veku v tomto štáte zarábam 2.30 € na hodinu, vybrala som sa na dedinu, cca 100 km od BA, k mojej 84 ročnej krstnej mame. Pobudla som tam týždeň, umyla som jej okná, poupratovala celý dom, dala do poriadku záhradku a dvor, porozprávala som sa s ňou a zaspomínali sme na staré dobré časy, kedy ešte existovala ľudská spolupatričnosť a slušnosť, medzi ľuďmi. Nie, netvrdím, že všetko bolo kedysi lepšie ako teraz, ale čo sa medziľudských vzťahov týka bolo všetko lepšie. Po týždni som sa pobalila, (ja by som ešte aj ostala), ale musím ísť zarábať 2.30 € na hodinu, aby som neumrela od hladu. Aj krstná mi hovorila, že ostaň, veď neponáhľaj sa tak domov...

Vtedy som si uvedomila - DOMOV ako horko mi toto slovo po 51 rokoch znie. Narodila som sa v Bratislave, celý život tu bývam, poctivo pracujem (preto som nikdy nezbohatla), ale mala som aspoň domov... Hanba Vám súdruhovia!

Keď poviem, že idem domov, znie mi to tak cudzo, tak horko, tak trpko - pretože ja už de facto domov nemám, (skončila mi nájomná zmluva v máji 2013), o ktorú ma obral zákon 260/2011 Z.z a 261/2011 Z.z. Keď prídem do bytu pomaly sa lúčim so všetkým čo mi tu za 50 rokov života a bývania bolo milé. Robím tak preto, lebo mám strach, že keď príde tá

chvíľa a ja sa budem musieť vysťahovať s bytu kde som sa narodila (moji rodičia, ktorí vymenili podnikový byt za tento byt, nevedeli, že je ukradnutý), že mi pukne srdce, pretože to nebude dobrovoľné sťahovanie a opúšťanie niečoho, na čo som bola zvyknutá (a luxus to nebol keďže byt je 2. kategórie). Ja viem, všade je život, všade žijú ľudia, len väčšina si mohla vybrať kde chce žiť, kde chce mať svoj domov, kým ja nie a z môjho domova ma NÁSILNE VYHÁŇA ŠTÁTNA MAŠINÉRIA niekto, kto necitlivo namiesto mňa rozhodol kde si mám po 51 rokoch presadiť svoje zapustené korene a kde si mám budovať svoj "nový" domov bez toho, že by sa ma opýtal či ja to chcem tak tiež.

Ja už nemám domov, mám prácu kde zarobím na hodinu 2.30 Eura a ešte mi tu ide niekto vymývať mozgy ako sa tu mám dobre. Pred voľbami majú súdruhovia plné papule sľubov ako to urobila keď budú pri moci a ako nám občanom Slovenska bude dobre keď dáme hlas práve jemu či jemu...

Nie súdruhovia, z Vás, čo sa tu pri tomto zlatom koryte striedate 23 rokov, z vás ja voliť už nikdy nikoho nebudem. A slepý a hluchý je ten, čo dá hlas niektorej strane či politikovi, ktorí sa tu točia dookola takmer jedno štvrtstoročie. A kým rádiví občania majú stále menej a menej, SÚDRUHOVIA NA STRIEDAČKU MAJÚ VŽDY VIAC A VIAC...

Svetlana Borodinová

VŠETKY ÚČTY SA RAZ ZAPLATIŤ MUSIA

V Európe sa toho v minulom storočí udialo ozaj dosť a všelijakého. Po každej zlomovej udalosti dochádzalo k zmenám a turbulentným historickým vývojom. Účet za chyby politikov však spravidla splácali občania.

Každý národ sa so svojou minulosťou vyrovnáva po svojom. Schopnosť zvládnuť svoju históriu a v jej rámci aj jej temné stránky je vizitkou tohto národa, je vysvedčením jeho kultúrnej a mentálnej zrelosti. Po vojnách, krízach a iných zlých obdobiach sa kultúrne národy Európy vždy snažili poučiť sa, aby sa minulosť neopakovala. A, i keď účet za chyby minulosti zaplatí spravidla celá spoločnosť, nedochádzalo po starých krivdách ku krivdám novým.

V niektorých štátoch trvalo vyrovnávanie sa s minulosťou desaťročia a stálo to obrovské finančné čiastky. Kultúra a vyspelosť krajiny je meraná práve tým, ako je tá ktorá krajina pripravená vyrovnáť sa so svojou minulosťou vrátane vyrovnania sa s dopadmi temných stránok minulosti. Jednoducho povedané do akej miery je tá ktorá spoločnosť pripravená a ochotná splatiť svoje dlhy.

V našich zemepisných šírkach došlo v minulosti k viacerým stretom s vlastnou minulosťou. Napríklad účet za minulosť bolo potrebné zaplatiť po oboch svetových vojnách. Väčšinu tohto účtu zaplatili obyčajní ľudia. Tak po prvej, ako aj po druhej svetovej sa bolo potrebné vyrovnáť s hospodárskymi ťažkosťami. Konali sa menové reformy (1919 a 1953), v rámci nich občania prišli o významnú časť svojich úspor, akurát tá komunistická reforma bola obzvlášť brutálna a zneužívala aj pre politické ciele.

Aj rok 1990 priniesol popri slobode aj zúčtovanie. To naše vyrovnanie však nebolo také precízne a domyslené ako inde, niekde sme sa vyrovnali viac, inde akosi menej. Ako sa to komu hodilo. Časť účtu zaplatila celá spoločnosť a časť účtov zaplatili len niektorí.

Náklady ekonomickej transformácie neboli nízke. Aj keď sa to tak nenazvalo, dopady menových a cenových opatrení (napr. dve veľké riadené devalvácie z r. 1990 a 1991, liberalizácia cien k 1.1. 1991 a devalvácia novej slovenskej meny v roku 1993) počas prvých piatich rokov po páde komunizmu možno pokojne porovnať s dopadmi menovej reformy. Ľudia jednoducho prišli o väčšinu svojich úspor. Ten, kto si roky odkladal peniaze na horšie časy a ušetril si povedzme 300 tisíc československých korún mal v roku 1989 obrovské peniaze, za ktoré sa v dal v Bratislave kúpiť rodinný dom a ešte aj ostalo. V roku 1995 mu tieto úspory stačili tak na menšie auto plus jeden farebný televízor. Nič sa však nedalo robiť, bolo potrebné dať si do poriadku ekonomiku, tak sme si ju na vlastné náklady dávali do poriadku všetci. Mnohých sa popri strate úspor museli počas vyrovnáť aj so stratou resp. zmenou zamestnania. Potom sme ešte zaplatili náklady na privatizáciu (veľkú aj malú vrátane zaplataenia neuhradených úverov pri tzv. ozdravovaní bánk). Aj tu sa bremeno nepremyslených (alebo že by veľmi dobre premyslených, nech si

to každý vysvetlí po svojom) krokov pri privatizácii presunulo na všetkých.

Súčasťou transformácie po roku 1990 bolo aj odškodňovanie za minulé krivdy. Odškodňovanie prebiehalo rôzne, tu sa už o precíznosti, premyslenosti veľmi hovoriť nedá. Slovo spravodlivosť nespomínajme radšej vôbec. Reštitúcie bytových domov prišli na rad pomerne skoro. Zhabanie majetku štát odškodnil tak, že ho vrátil, potiaľ bol účet zaplatený. Avšak účet za to, že štát dlhodobo s ukradnutým majetkom narábal ako s vlastným sa nikomu akosi platiť nechcelo. Pretože túto časť účtu za minulosť štát jednoducho neriešil, účet ostal otvorený.

Bytová reforma z roku 1993 bola akýmsi odškodnením pre široké masy. Všetci, ktorí bývali v štátnych alebo družstevných bytoch, ak mali záujem, získali tieto byty po roku 1993 do osobného vlastníctva za symbolické ceny. De facto išlo o rozdanie majetku nadobudnutého za štátne zdroje ceny, ktoré ľudia za byty zaplatili. Štát týmto krokom svojim občanom vyrovnával obeť, vynaložené počas transformačného obdobia. Znehodnotenie úspor, niektorým vynútené zmeny v zamestnaní, privatizáciu, počas ktorej sa bývalý „majetok nás všetkých“ odrazu stal majetkom iba niektorých vyvolených. Za toto všetko dostali občania Slovenska do daru svoje obývané byty za symbolický poplatok. Že pri privatizácii bytového fondu išlo o istú formu majetkového vyrovnania netvrdí len autor tohto článku, ale skonštatoval to aj Ústavný súd v roku 2002, keď nálezom č. 4/2002 odsúhlasil aj obmedzenie práva súkromných vlastníkov, majiteľov podnikov sprivatizovaných v rámci veľkej privatizácie. Títo tiež museli svoje, medzičasom už súkromné sprivatizované, podnikové byty predať ich aktuálnym obyvateľom za symbolické ceny, rádovo okolo 5% trhovej hodnoty. Ústavný súd vo vyššie uvedenom náleze konštatoval, že obmedzenie vlastníckych práv majiteľov sprivatizovaných podnikov je potrebné chápať ako výnimočné opatrenie vo výnimočnej dobe. Fakt, že práve bytová reforma bola faktorom, ktorý najvýraznejšie prispel k bohatstvu obyvateľstva Slovenskej republiky, preukazujú aj štatistiky majetkovej štruktúry Slovákov. Väčšina majetku obyvateľstva sa nachádza práve v nehnuteľnostiach a v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ majú Slováci relatívne veľké hodnoty práve v tomto type majetku. Naopak, pokiaľ ide o výšku hnuťelného majetku (napríklad objem finančných úspor) sa Slovensko nachádza pod priemerom EÚ.

Voči nájomníkom v reštituovaných domoch sa však zatiaľ žiadne odškodňovanie nekonalo. Pričom títo ľudia poctivo znášali obeť transformácie od socializmu k demokracii a trhovej ekonomike. Rovnako ako všetkým ostatným sa aj týmto nájomníkom po roku 1990 znehodnotili ich úspory. Rovnako ako ostatní občania aj títo nájomníci museli po zvýšení cien znášať vyššie životné náklady, ako aj privatizáciu a nesplatené dlhy z nej. To všetko sme poctivo splácali v našich daniach. Rovnako ako ostatní občania aj nájomníci z reštituovaných domov sa museli prispôsobiť novým nárokom doby, uťahovať si opasky a splácať minulé doby. Prežili ako všetci ostatní. Len, na rozdiel od ostatných občanov, sa žiadne

vyrovnanie formou vlastného bývania nekonalo. Namiesto toho bol tejto skupine občanov predložený účet navyše za nedomyšlené reštitúcie. Nájomníci zatiaľ splácajú účet za to, že štát 40 rokov narábalo so znárodnými domami ako s vlastnými. Popri tomto účte platia nájomníci existenčnou neistotou a svojim zdravím aj za to, že si štát už viac ako 20 rokov svoje chyby odmieta priznať. V tomto smere to slovenské vyrovnanie sa s minulosťou nie je ani dôsledné ani precízne. Je to také naše, žiaľ. Je jedným zo znakov, ktorým sa žiaľ líši od iných vyspelejších krajín, ktoré sa so svojou minulosťou dokázali vyrovnáť bez toho, aby pri tom ubližovali nevinným ľuďom a prekryvali staré krivdy novými.

Účty však platiť treba. Je hanbou tejto krajiny, že sa musí účtovať až v Štrasburgu. Je síce pravdou, že neplatenie je vo všeobecnosti slovenský národný šport. Lenže práve toto neplatenie je však zároveň pre celú spoločnosť cestou do pekla. Práve kvôli tomu, že u nás sa záväzky uhrádzajú len vtedy, keď už nie je iná možnosť. Že je úplne v poriadku, keď niekto niekomu ostáva dlžný no a čo. Keď každý špekuluje ako sa povinnosti vyhnúť, práve kvôli tomu že legitímne nároky je potrebné krvopotne vymáhať a že veci samozrejme u nás až také samozrejmé nie sú, sme dnes tam kde sme. Vo vyspelých a bohatých krajinách sa totiž takéto problémy jednoducho nevyskytujú. Neplatenie nie je zásadný problém ani

v jednej z tzv. bohatých krajín EÚ. Všade tam, kde došli na to, že poctivosť, férovosť a dobré vzťahy, alebo ako sa to pekne povie, dobrá vymožitelnosť práva, sú predpokladom prosperity dnes ozaj aj prosperujú. A naopak všade tam, kde sa neplatí, sa aj kradne. Tam kde je potrebné každý záväzok vymáhať pomaly so samopalom v ruke, a kde slovo legitímny nárok veľa neznamená sa ľudia až tak dobre nemajú. Nie je náhoda, že práve krajiny patriace do prvej skupiny sa pomerne dôsledne vyrovnali aj s tienistými stránkami svojej minulosti, v prípade tých druhých sú stále otvorené a nedoriešené problémy.

Príbeh nájomníkov z reštituovaných domov je aj obrazom spoločnosti. Budúcnosť ukáže, či je slovenská spoločnosť už natoľko zrelá, že dokáže dobrovoľne uznať chyby z minulosti a dokonca za ne aj zaplatiť. Sama, po vyhodnotení skutočnej podstaty. Bez toho, aby ju do toho niekto nútil. Aby nemusel o spravodlivosti a krivde rozhodovať Európsky súd. Jednoducho iba tak, že sa sama dokáže vyrovnáť so svojimi hriechmi z minulosti len na základe toho, že to je spravodlivé, že to proste tak treba urobiť. Alebo bude spravodlivosť iba vtedy, ak sa vynúti? Z tohto pohľadu bude výsledné riešenie problému nájomníkov v reštituovaných domoch aj vizitkou slovenskej spoločnosti. A tá vizitka veľa napovie aj o tom, čo v tejto spoločnosti môžeme v budúcnosti očakávať.

Jan Restit

VPRED ZA BUDOVANIE SÚKROMNÉHO VLASTNÍCTVA ZO ŠTÁTNYCH ZDROJOV (A EURÓPSKYCH FONDŮ)

Tak sme konečne spolu s manželkou dostali písomné rozhodnutie, podľa ktorého sa nám priznáva nárok na bytovú náhradu - náhradný nájomný byt. Som zvedavý, ako prežijeme v zatečenom byte (činnosť predchádzajúceho vlastníka, podotýkam že firmy, ktorá celú nehnuteľnosť od pôvodného majiteľa reštituenta odkúpila, zdevastovala a predala nehnuteľnosť ďalšej firme, ktorej majiteľ som ešte ani nevidel, nie že by mi to chýbalo). Papier máme, zákon 260 je stavaný šikovne, toľko bytov do roku 2016 magistrát nepostaví. Prídu nové voľby, nové sľuby, nová vláda, neviem už aká, možno eskimáci z Grónska, pretože na tieto sprofanované tváre sa už nedá pozeráť. Zasadne nový parlament, to nové hlasovacie stádo s Pani s palčekom hore, dole, prípadne vodorovne a vedúci stáda bude zháňať peniažky na ich spokojný život cez už pevne a natrvalo zabetónovaných oligarchov, pretože financie z členských príspevkov im stačiť nebudú. Zabudne sa na Gorilu

(prípadne sa v správny čas vyťahne iná zver), nástenkový tender, platinové sitká, obnosené igelitky, euro fondy, tunely a tunelíky. Noví parlamentári si rýchlo zvyknú na svoje výhody a hlasovacia ruka na gumičke im vadíť nebude. Áno, boli sme viackrát oklamani, sprosté a primitívne, sľubmi (aj písomnými) pred mestskými aj parlamentnými voľbami, roky nám pribúdajú. Zostávala nám len možnosť obrátiť sa na inštitúcie, ktoré sú sociálne a ľudsky na úrovni 21. storočia. A tie sme videli len za hranicami našej gubernie. Alebo na cintoríne, ak nám miesto neho nejaký peniazmi prekypujúci podnikateľ nevybuduje golfové ihrisko. V prípade, že noviny budú umiestnené na internete s možnosťou diskusie, už sa teším na diskutérov, ktorí v teplúčku svojich bytov (samozrejme zákonne odkúpených) pri fľaške koly a vrecku chipsov, perfektne znalých bytovej povojnovej situácie, problémov reštitúcií, schopnosťou predvád' (tú by im určite závideli pasažieri

Titanicu, alebo obyvatelia Fukušimy), zaujmú zásadný, tvrdý postoj voči nájomníkom, ktorých do opustených bytov (vraj ukradnutých, ale stále neviem z akého dôvodu, pretože reštitúcie prebehli dosť tajomne) umiestnila bývalá verchuška spolu s platným výmerom na daný, opustený byt. Ale asi je to daň za prehratú tretiu svetovú vojnu z 89. roku ekonomickými zbraňami. Dúfam (ale žiadna istota), že nebudeme v povojnových časoch oklamani dvakrát.

Heslom - vpred za budovanie súkromného vlastníctva zo štátnych zdrojov (a európskych fondov), pokiaľ v nich ešte niečo zostalo, naša spoločnosť smelo napreduje. Možno raz ten majetok (ak sa nepreukáže finančným vydokladovaním) bude predmetom vyvlastnenia a následne po rokoch predmetom ďalších reštitúcií, pretože ako vidíme, história sa opakuje.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ 8. 6. 2013

ZO SCHÔDZE OZ 14. 10. 2013

MESTO GARANTUJE NÁJOMNÉ BYTY

Bratislavská samospráva podniká kroky, ktoré dávajú ľuďom bývajúcim v reštituovaných bytoch, domoch istoty, že do konca roka 2016 budú mať novú strechu nad hlavou, budú bývať v novom, nájomnom byte. K naplneniu tohto záväzku mesta k jeho obyvateľom prijali bratislavskí poslanci na marcovom zastupiteľstve návrh vedenia samosprávy na po-

danie žiadosti, vďaka ktorej by slovenská metropola získala od ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja nenávratné finančné prostriedky. Dotácia bude použitá na obstaranie pozemkov, technickej vybavenosti a náhradných nájomných bytov, ktoré budú následne poskytnuté oprávneným žiadateľom o bytovú náhradu.

Bratislavský magistrát v minulom roku zaevidoval 795 žiadostí o poskytnutie bytovej náhrady. Ku koncu februára 2014 bolo vydaných 471 rozhodnutí o priznaní bytovej náhrady. Na druhej strane, 52 žiadostí bolo zamietnutých a 57 správnych konaní bolo zastavených, pretože zo strany žiadateľa neboli splnené základné zákonné podmienky. Na pracovnom stole odborných útvarov magistrátu je ešte stále v štádiu riešenia 103 „živých“ prípadov. Za účelom obstarania, vybudovania náhradných bytov má štát vo svojom rozpočte vyčlenené účelovo viazané finančné prostriedky, ktoré môže získať aj bratislavský magistrát. Po doručení rozhodnutia poslancov a taktiež oficiálnej žiadosti samosprávy podpíše mesto zmluvu s ministerstvom, vďaka ktorej získa zdroje na to, aby dokázalo uspokojiť tých Bratislavčanov, ktorí získali kladné rozhodnutie o poskytnutí bytovej náhrady.

V tejto súvislosti musím opäť zdôrazniť, že to bola práve slovenská metropola, ktorá iniciovala prostredníctvom poslancov parlamentu zmenu, aby proces posudzovania žiadateľov bol čo najmenej úradnícky, byrokratický. Zmena sa podarila aj vďaka aktívnemu prístupu ľudí z reštituovaných domov, a som rád, že nemalou mierou k tomu prispela aj vaša samospráva. Bratislavský magistrát má dnes vytypovanú lokalitu v mestskej časti Petržalka, kde by mohol vyrásť bytový dom s viac ako dvesto bytovými jednotkami. Na ďalších lokalitách intenzívne pracujeme a zároveň rokujeme s majiteľmi bytových domov, ktorí by vedeli v krátkom čase poskytnúť mestu bytové jednotky, ktoré by sme vedeli takpovediac obratom poskytnúť žiadateľom o náhradné bývanie. To by bol ďalší pozitívny signál, že otázku bývania pre ľudí z reštituovaných domov nenechávame na posledný možný termín, ale že tento veľmi citlivý problém riešime postupne a s dôrazom na jeho ľudskú podstatu.

Priznávam, že Bratislava je oproti iným samosprávam na Slovensku výnimočná aj tým, že musíme riešiť výzvu, ktorú nezaprčinilo mesto a ani tí, ktorých sa reštitúcie dotýkajú.

V Košiciach, Žiline či Trnave vieme počet dotknutých osôb spočítať na prstoch dvoch rúk, v našom meste hovoríme o stovkách žiadateľov. Ide o tých Bratislavčanov, ktorí v minulosti s radosťou prijali nové bývanie v byte či dome, ktorý dnes patrí dedičovi, reštituentovi. Istota strechy nad hlavou, pocit pohodového a bezpečného bývania sa zrútil ako domček z karát. Po dvoch desaťročiach urobil štát rozhodnutie, ktorým riešenie vlečúceho sa sporu presunul na plecia samospráv a ľudí, ktorí sa nie vlastnou vinou dostali do zložitej a niekedy až kritickej životnej situácie.

Musíme riešiť výzvu, ktorú nezaprčinilo mesto a ani tí, ktorých sa reštitúcie dotýkajú.

Snahou mesta je, aby sme už v priebehu roka 2014 začali postupne prideľovať nájomné byty tým oprávneným žiadateľom, ktorí dnes spoločne s ich rodinami bývajú vo veľmi zanedbaných domoch a ďalšie zotrvanie v takýchto priestoroch by bolo nebezpečné. Chápem, že každý z vás by bol najspokojnejší, ak by bol ten jeho prípad vyriešený. Verím, že bratislavskej samospráve sa za pomoci štátu podarí urobiť také kroky, ktoré síce postupne, ale s dôrazom na

ľudský príbeh, pomôžu už v nadchádzajúcich mesiacoch, nielen v závere roka 2016, riešiť nájomné byty pre ľudí z reštituovaných domov a aspoň takto zmiernime nespravodlivosť voči vám i vašim rodinám.

Milan Ftáčnik, primátor Bratislavy

Tlačiareň

CICERO

Reklamné materiály

Katalógy, brožúry, letáky, plagáty, prospekty, kalendáre, PF,...

Identita firmy

Vizitky, hlavičkové papiere, obálky, výročné správy,...

Ostatné

Etikety, knihy, noviny, časopisy, poštové peňažné poukážky, vymaľovávanky, oznámenia

02 6241 0429 - 30 **cicero@cicero.sk** **www.cicero.sk**

prevádzka: Černyševského 26, 851 01 Bratislava

Kvalifikovaný personál, vysoká odborná spôsobilosť, flexibilita, rýchlosť a cena sú nosnými piliermi filozofie našej firmy. Kvalita, dodržanie termínov a cena vedú k spokojnosti našich zákazníkov.

SCHUDNITE ZDRAVO Bez hladovania, 3 - 4 kg za mesiac.
Výsledok zaručený!
WWW. MOJEZDRAVIE.EU

Nepravidelné
tlačové periodikum.
Vydalo
Občianske združenie
Právo na bývanie
s podporou IUT.
Neprešlo jazykovou
úpravou.
Grafická úprava M. K.
Tlač
Cicero, s.r.o.
Bratislava

www.staromestan-ba.sk
straka.jr@gmail.com